

3.....	מבוא
3.....	סקירת ספרות
3.....	זהות האני
6.....	זהות וזהות דתית
6.....	מרכזיות הזהות הדתית לחיי המתבגר
7.....	מרכיבי הזהות הדתית
7.....	הקשר בין זהות דתית לזהות אתנית
8.....	תוכן הזדהות היהודית
9.....	המסע לפולין
10.....	סיכום
11.....	מטרת המחקר והשערות
12.....	השיטה
12.....	אוכלוסיית המחקר
12.....	כלים
12.....	אמונה דתית : שאלון זהות אמונית (פישרמן, 2002, 2004)
13.....	התנהגות דתית: שאלון התנהגות דתית (פישרמן, 2002, 2004)
13.....	הליך
15.....	ממצאים
15.....	בחינת השערות
17.....	דיון
17.....	האמונה הדתית לפני ואחרי נסיעה לפולין
18.....	התנהגות הדתית, לפני ואחרי נסיעה לפולין
18.....	מגבלות העבודה
19.....	הצעות למחקר המשך
20.....	מקורות
24.....	נספחים
24.....	נספח מס' 1 - שאלון התנהגות דתית - בנות
25.....	נספח מס' 2 - שאלון התנהגות דתית בנים
26.....	נספח מס' 3 - שאלון אמונות דתיות

מבוא

המסעות לפולין הפכו לתופעה בולטת בחברה הישראלית מאז תחילת שנות התשעים של המאה העשרים. עבור רוב המשתתפים מתרחש המסע בגיל ההתבגרות. הבניית הזהות האישית היא מהמשימות המרכזיות של ההתבגרות. המסע לפולין מפגיש את המשתתפים באופן חווייתי עם ההיסטוריה של העם היהודי באירופה לפני מלחמת העולם השנייה ובמהלכה. המפגש עם שרידי הקהילה היהודית, עם העירה היהודית, עם אורח חייהם של היהודים, עם מקומה של האמונה של הדת היהודית בחייהם הוא "יחודי", בלתי אמצעי, אינטנסיבי ואוטנטי ומזמן למתבגר דיון בשאלות רבות על הזהות היהודית ובשאלת החשיבות על שמירת הזהות היהודית.

הספרות המחקרית שתואר להלן, מצביעה על העיסוק האינטנסיבי בשאלות אמונה ועל מרכזיות האמונה בזהותם של המתבגרים הדתיים. כמו כן, מלמדת הספרות כי חוקרים רבים מצביעים על המרכיב הדתי כאחד מהמרכיבים הבונים את הזהות היהודית.

סקירת ספרות

זהות האני

התיאוריה ההתפתחותית של אריקסון (Erikson, 1968; 1950; 1965) היא הבולטת והמוכרת ביותר מבין התיאוריות הבוחנות את נושא הזהות. התיאוריה מדגישה את התפתחות הזהות בהקשר החברתי, מתוך זיקה פסיכואנליטית והתפתחותית. אריקסון מתאר במשנתו שמונה שלבי התפתחות של האדם. ההתפתחות האנושית מתרחשת בהתאם ל"עקרון האפיגנטי של ההתפתחות" – "לכל מה שצומח יש תוכנית-אב. מתוך תוכנית-אב זו צצים החלקים, כל חלק במועדו, עד שכולם חוברים יחד ויוצרים שלמות תפקודית" (Erikson, 1968; 92). כל אחד מהשלבים ההתפתחותיים הללו מאופיין על ידי קונפליקט שיש לו שתי תוצאות אפשריות. אם הקונפליקט מעובד באופן בונה ומספק נעשית האיכות החיובית חלק מן האני ומעודדת התפתחות בריאה נוספת. לעומת זאת אם הקונפליקט נמשך, נטמעת האיכות השלילית אל תוך מבנה האישיות.